IROHIN YORUBA

Eun ero wa—"IWAJU L'OPA ẸBITI NRE SI"

VOL. VIII NO. 40 | MONDAY MARCH 30 1953 | ỌGBỌ KAN (1d)

Oro Awon Odaran Iku Alufa Bisiriyu Apalara

Ni ọjọ Eti ti ose ogunjọ osu yi ni Kotu kekere Yaba, awọn Ọlọpa mẹrin ti o wa jẹri niwaju Adajọ Kotu na ṣe alaye bi nwọn ti ṣe ri gbogbo awọn ogan ọdaran na ko nigbati awọn nṣe iwadi iku Alfa Apalara. Nwọn si tọ ọrọ ti onikaluku wọn sọ ti o si fọwọ si nina ile-iṣe Ọlọpa Police Station.

Ohun ti gbogbo awọn enia na sọ ti awọn Ọlọpa si ka fun Adajọ ni pe awọn ko mọ inkankan nipa iku Alfa Apalara.

Nwọn gbidanwo lati fi han pe ko si eyiti o sọju awọn rara nipa bi Alfa Apalara ti ṣe ku nitoripe ọran ti awọn ti awọn ọran lasẹko ti nkan yi ṣẹlẹ.

Lawani Oluwo onisowo kan pataki ni Mushin, ọkan ninu awọn ẹdaran na sọ wipe on ti sọ fun ọga awọn Ọlọpa pe on ko mọ inkankan nipa ọran yi ki awọn to wa mu on lẹkeji.

Ninu ọrọ rẹ, eyi ti o kọ silẹ ni ede Oyinbo ni o sọ pe "Emi ko mọ inkankan nipa iku Apalara, ẹnu iṣẹ yi ni mo wọ gbọ nipa iku rẹ na, ninu Ijọ Reformed Ogboni Fraternity ni mo wa nki Iṣe ijọ Alawo ọpa. Apalara ko ṣe ori emi paapa ko si ṣe ẹ, mo mọ pe Alufa Anwari kan ni ni Mushin, iku re ti mo gbọ si dun mi pupọ."

Nigbati awọn Ọlọpa tun mu Oluwo ni ẹkeji, o ni on ko ni ọrọ ti o yatọ si eyun ti on ti sọ nigbati awọn ti mu on ni akoko, o ni ikanna yen ni ki nwọn mu dani fun ọrọ ẹri ti on.

Lamidi Adebayọ kan si ti jẹri ni Kotu pe nigbati on wa ninu ilumole pẹlu Oluwo on ngbọ ti Oluwo nsọ pe bi o kanran ki on fun awọn Ọlọpa l'owo nitori ọran yi on ko kọ lati gba Loya meji ati pe on ti sọ fun Apalara pe awọn o pa a, on ti o lọ fun un na ni awọn ṣe fun un yen, ko si nkankan ti yio jẹ ṣe omo lo.

Nigbati Joseph Ugwu ọkan ninu awọn Ọlọpa na yio pari ẹri rẹ o sọ wipe nigbati awọn nṣe iwadi ọran na awọn ri aṣa ewe lati fi kun awọn inkan ami-ẹri ti awọn ti ko ko wa sugbọn awọn ko le yọju rẹ si Kotu fun ẹri nitoripe ko si ẹniti o le sọ titani awọn akisa ewe na.

Ọlọpa miran Phillip Airende sọ pe lẹhin ti on pẹlu Sergeant-Major Abọdẹrin ti lọ mu Lawani Oluwo ni Agege nibiti o nṣe tan ni awọn wa si Mushin wa mu Buraimoh Alli, awọn si bẹrẹ wa Sufianu Yesufu Balẹ Okobaba, o ni awọn wa ni on awọn ko ri i, mu ri ọwọ fi tẹ ti ọjọ kokanlelogun osu January.

Gẹgẹbi ọpọlọpọ ẹri ti nwọn ti jẹ sẹhin, ninu ile Balẹ yi ni nwọn gbe ṣe ipade ti Ashiru Musediku ọkan ninu awọn ọdaran na gbe sọ pe bi Apalara ba wa ṣe iwasi ni Okobaba ki nwọn ba a si, nwọn si gba bẹẹ ni nwọn ba fi niun.

Nigbati nwọn ba tun bẹrẹ ẹjọ na ni nwọn a gbọ ẹri awọn enia meji ati ti Sergeant Major Abọdẹrin ẹniti awọn sọ pe o jẹ ọkan ninu awọn Egbẹ Imulẹ Alasọ-ọpa na.

Ijoba Mba Orizu S'ejo Ole

PORT-HARCOURT—Ni ọjọ Abamẹta ti ọsẹ tọ kọkanlelogun osu yi ni awọn Ọlọpa mu Dokita Nwafor Abyssinia Orizu, ọkan ninu awọn Aṣoju Igbimọ Ijọba Ila Ila-Orun, ẹniti awọn Ẹgbẹ N. C. N. C. ti gbero lati fi jẹ oye Alakoso Ijọba Ila Orun 'Minister of Local Government' wa si iwaju Adajọ kekere Ọgbẹni A. R. F. Dickson pe o fi ọna eru gba ẹgbamẹrindinlogun pọnun (£32,000) lọwọ ọpọlọpọ enia.

Ọgbọn ẹtan ti o fi gba owo na lọwọ wọn ni pe ẹnikẹni ti o ba fi iwọn iba owo dọ dogo sọdọ on fun owo ọkọ ati owo idapo-duro on yio ran ọlọmọ rẹ lọ kọ ẹkọ ọfẹ ni ile iwe awọn "American Council on African Education Incorporated."

Nwọn tun sọ pe on ati ahuro rẹ Joseph Orizu pẹlu awọn enia meriu kan ni nwọn jọ so-pampa lati jọ ko owo ti awọn enia ba fi dogo fun ẹkọ-ọfẹ yi jẹ. Loya Ebo ti Onitsha ni awọn ọdaran na gba si Agbẹjọro wọn. Bi awọn ba ti pari ẹjọ na si, ẹ o mọ a gbọ.

A'aiyeluwa Olagbegi II

OLOWO OWO

Oe ni o ṣe ajọdun kejila ti o gori oye.

Qba Qlowo Se Ajodun Kejila

OWO—Ninu osu yi ni Alaiyeluwa Oba Olagbegi Keji Olọwọ Owo ṣe ajọdun ọdun kejila ti o gun ori oye, awọn ọmọ Iọba awọn Ijoye, awọn Alufa Ijọ Onigbagbọ ati awọn enia pataki-pataki ni Owo na lọ ki onọn ilu agbegbe Owo ni o pejọ si ibi ajọdun na, awọn alabaṣiṣẹ ajọdun le ni ẹgba (2000).

Gbogbo awọn ọmọ ile iwe ni nwọn jumọ ṣe eto na, Iyaafin E. Ajasin Oga agba ile iwe Imade College Owo ni o pin awọn ẹbun fun awọn ti o yege ninu ere ije na.

Nigbati o di agogo marun iṣẹju 30 na ni ise gbogbo awọn enia pataki-pataki pe ti agbala oba fun ase ajọdun. Oba na si fi ẹrinrin onje ati oti fẹ gbogbo won lọrun.

Ko pẹ lẹhin na ni awọn ọmọ [Wo ẹyẹ ewe ketin]

Queen Mary Di Ologbe

LONDON—Mọju aro ọjọ 'Ru ti ise ọjọ kẹdọgbọn osu yi ni deede agogo mejila oru kọja ogun iṣẹju ni titan de ba Queen Mary (eniti ise Ayaba Ologbe Alaiyeluwa George karun ti ilu Oyinbo, ninu ile rẹ "Marlborough House" ni o dakẹ si nigbati o di ẹni ọdun marun din ladorun laiye.

Nigbati ọjọ iku rẹ ku ọla ni ise jade pe aisan na nle kijankijan ni awọn Oloja wọnyi ba lọ se ayẹwo rẹ, Oba Alaiyeluwa Elizabeth Keji, pẹlu Duke Edinburgh Ayaba Elizabeth ti ise iya Oba.

Wo oju ewe keji

OWE

AWON AGBA KI WA L'OJA KI ORI OMO TITUN O WO.

Iyawo Dun Losingin

ILERO-OYO—Ni ọjọ Aiku ti ise ọjọ kejidinlogun osu kejila ọdun ti o koja yi ni Iyaafin Bayowa sin ọmọ rẹ Omidan A A Ojediran lun ọkọ afesọnà rẹ Ọgbẹni E A Oluokun, ọga ile iwe Ijọ Onitebọmi Ilero.

Irohin ko to afojuba ni igbeyawo yi, eyini awọn ti o kangun sii ti npese ohun gbogbo silẹ fun lati ibere ọdun ti o koja yi. Alufa Oluwa E A Omilade ti 1st Baptist Church, Ire li o so ọkọ ati aya pọ pẹlu oruka wura ni ilana esin Ọlọrun. Oluranlọwọ rẹ ni Alufa A O Aiku, Ilero. Awọn ti o wa si ibi ion na je ojilelegbeta enia.

Lẹhin isin, iyawo, ọkọ iyawo ati awọn obi won to gbogbo enia e wa sibẹ lẹrun pẹlu adidun jije ati mimu. Ni 1st Baptist Church Ire ni a ti ṣe isin ijade ni ọjọ Aiku ti o tẹle e. Iyawo ọjọ yi tun maringadie nile Ajipadadun, Ire

[Wo oju ewe keji]

Egbe Irapo Dagbere Fun Akinje

BAUCHI—Lẹnulọlọyi ni awọn Ẹgbẹ Irẹpọ Yoruba Bauchi se ẹyẹ idagbere alarinrin fun Ọgbẹni E. R. Akinjẹ ti "Over-Seer Office" Bauchi, ọkan ninu wọn, fun gbigbelọ ti iyi ba ngbe e lọ si Sokoto fun ilọsiwaju iṣẹ rẹ. Ọgbẹni J. S. Martins ni o ṣe Alaga ni ọjọ na, Ọgbẹni J. O. Ajibọ si fi adura kikun si ipade na.

Lẹhinna ni Akọwe Ẹgbẹ, Ọgbẹni S. Olowolaiyemọ ati Ọgbẹni Coker Ojo sọ ọrọ iwuri ati iyin pupọ nipa Ọgbẹni E. R. Akinjẹ bi o ti ṣe boju to iṣẹ rẹ si ati bi o ti ṣe nhu iwa rere si ẹnikẹni si. Alaga ọjọ na si tun sọ bẹẹ. Alufa N. O. Ajayi gbadura kikun fun gbogbo awọn alabaṣiṣẹ ọjọ na lati oke dele.

Awọn ẹgbẹ na si fi onjẹ adidun, orinirin, ọti ati siga tẹ ara wọn ati gbogbo alabaṣiṣẹ ọjọ na lọrun, irohin ko to amọnaba ni eyẹ ọjọ na.

Die ti aye wa fun lati daruko ninu awọn alabaṣiṣẹ ọjọ na ni Oba Yoruba, awọn Ọgbẹni D. T. Silver, A. O. Glover, R. A. Folayan, Abudu Ilorin, ati S. V. Orubamen A dupẹ pupọ lọwọ Ọgbẹni E. R. Akinja na ati Ọgbẹni Bello Olakanmu Oba Yoruba Bauchi, lo fi adura pari ipade na. Alọ yio dara o.

Oku Di Meji

IBADAN—Laipe yi ni moto pa ọdọmọdebirin ọlọdun mejila kan, nigbati Iya-iya rẹ gbọ ise ni o daku gbọnranganda, nigbati o di ọjọ keta ni iya agba na ba ku patapata.

Iya-iya ọmọbirin na dagba to ẹni ọgọrin ọdun, on na ni o si rau ọmọbirin ọmọ-ọmọ rẹ ti aje Amudalatu na ni iṣẹ ikanju kan ki ọmọ na to ṣe agbako iku mọto yi.

Nibiti iya agba yi gbe ntara-pata pe kini ọmọ yi nṣe ti ko tete de ni o ba gburo pe mọto ni o ṣe e lese.

Gbogbo awọn ebi ati aladugbo ni o du jade pẹlu ojara lati lo wo ọmọ-birin na Amudalatu bi irọ ni bi o tọ ni sugbọn nwọn ko ri ọmọ, nwọn ko ri mọto, nitoripe lẹsẹkẹsẹ ni awamoto na ti gbe oku ọmọ na sinu mọto ti o si ti salọ.

Nibiti awọn enia nṣe wahala kakiri ilu ni nwọn lọ ri oku ọmọ-birin na Amudatu ninu mọto-Taxi ti o pa a sugbọn awamọto na kan gbe mọto na sọ si kọrọ kan o si salọ ni.

Awọn Ọlọpa si ti mu awamọto na Ẹsuọla Alabi wa lati Oyọ nitoripe nibẹ ni o gbe salọ, o si lọ sọ funra ara rẹ fun Aṣẹ Kekere ni Oyọ pe on ni on fi mọto pa ọmọbirin na Amudalatu, ijamba ti o ṣẹlẹ ni adugbo Inalende ni Ibadan.

Lati igbati ibanujẹ "Oku di meji" yi ti ṣẹlẹ ni gbogbo enia ti nwọ lọ ki awọn ẹbi awọn Ologbe na ni adugbo Inalende. Ki Ọlọrun tu awọn enia wọn ninu ki O si jẹki ọjọ jinna si ara wọn.

IROHIN YORUBA

K'oba Ko Pe Titi

GBOLOHUN ọrọ "K'ọba ko pe titi" yi jẹ ọkan nime ọwẹ orin ti awọn Gẹẹsi fi ma a ng yin Ọba wọn nimu eto ipade ki pade ti awọn ba ṣe, ki awọn to bẹrẹ awọn a kọ orin na ti awọn ba si pari ipade na tan awọn a tun kọ ọ lati fi ọla fun yaiti ọla iṣe tirẹ.

Yoruba ni ensi o ba se e ohun ti o tobi ka na l'ogo emu "pe o se a pe?" bẹni o yẹ ki a dupẹ lọwọ awọn oba wa ti o lọ se eto ipari ija ti o ti wa larin ọba Awujalẹ ati awọn Ijoye rẹ pelu awọn Oleto ilu Ijebu-Ode nipa yiyan enia ti o tọ si lati jẹ oye Olisa Ijebu-Ode.

A si lati ki Ọba Awujalẹ ati awọn Oloye rẹ fun gbigbọ ti awọn gbọ ti nwọn si gba, nitoripe bi awọn omilaja na ba sọ fun wọn tai ti nwọn si fi ake kori pe awọn ko gba kini nwọn o ṣe si i? Gbigba ti nwọn gba na jẹ ohun ti o ba iyin kun ilu wọn ati ti gbogbo awọ Yoruba pelu. Nitorina yio jẹ didun ọmu wa bi ọtẹ na ba fi bẹẹ pari patapata.

Ki ise inkan tuntun larin ọmọ Yoruba lati maa jijadu oye jije ohun ti o ti wa lati ọjọ pipẹ ni, ṣugbọn eni ti o ba se arire ti ọpọ enia ba gbaruku ti i Tẹhin ti oye na ba ti bọ si lọwọ, o bọ si i fun un nigba ọkọ enitu o ba ba a da a ti ko bosi lọwọ ni ki o ma suru ki o si sowọpọ pẹlu ẹniti oye na bọsi lọwọ fun ire ati alafia ilu.

A dupẹ pupọ lọwọ awọn ọba na, a si tun dupẹ lọwọ Ọlọrun ti ko jẹki wahala wọn ko jasi ori asan, ki Ọlọrun da awọn Ọba wa na si ki nwọn pẹ titi fun wa ki ade pẹ lori wọn ki bata pẹ lẹsẹ, Kabiyesi! E ko ni i se e ti o. Aṣẹ l'akan i s'epo.

ABIYAMO ETI RE MELO?

Abiku ọmọ nda ọ l'amu bi?
Awọn arun wọnyi ha nyọ ọmọ rẹ lenu bi?

AIPERI
ORERE
INU-IWO
OSI
IGBONA
IKO
IGBE-ORIN
OTUTU
IBA
JEDIJEDI

ati orisirisi awọn arun miran ti ima yọ ọmọde l'enu ni igba EHIN HIHU. Lo ra "Yaro" awọn igba arun ọmọde ni fun gbogbo awọn arun ti ima yọ ọmọde lenu.

"YARO" ko pe meji ni gbogbo ilẹ Nigeria.

Ki iwọ ki o ri i pe oruko "YARO" ni o wa lara igo na ki nwọn ma ba ta adamodi ẹgbogi miran fun ọ.

E ma a polowo Oja nyin sinu Iwe

Irohin Yoruba

E o ri si lyato laria bi ẹ o si ni onibara si i ati bi ẹ o ti tan bẹrẹ si ni si lati isisiyi lọ.

GBOGBO OHUN INI QKAN-JUWA OFO NI

(Lati Ọwọ T. O. KUFISILE BARBER, ILETO IFO NLA)

Mo bẹrẹ fun Iji lati tiẹ) aye diẹ nima Iwe akọmọ-lọgbọn nyin ti ima njade l'ọjọ Aje lati ṣe itan mi yi jade fun ainiye onkawe nyin, l'okunrin l'obinrin ti yio fi suru ati lakaye ka itan na lati ibẹrẹ titi dele, mo si ni ero pe yio se awọn ti o bẹ ka a ni anfani. Itan na lọ bayi:-

Ni igbakalai baba kan wa ni ilu kan, o bi ọmọ ọkunrin meji pere. Lairotẹlẹ baba na ku. Nwọn si ṣe isinku rẹ bi o ti tọ ati bi o ti yẹ, gbogbo ilu mọ pe nwọn sin oku na daradara. Lẹhin ti nwọn ti ṣe isinku na tan, awọn ọmọ oloogbe na pe ara wọn, nwọn si daa ni imọran pe o yẹ ki o tọ pe ki awọn yi oruko awọn pada, nwọn so ero wọn yi loju ọpọ wọn, nwọn si sọ e loju awọn enia pataki pataki ti nṣe ẹbi wọn ati awọn enia pataki miran ti o jẹ ara ati ọmọ ilu na.

Ni igbati ọjọ ti nwọn da lati yi oruko wọn pada pe, gbogbo ẹnẹ pe, nwọn si bi ẹgbọn lere pe oruko wo ni o fẹ, nwọn ti bi aburo bakanna. Ẹgbọn ni on yio maa jẹ Ọkanjua, aburo si si on yio ma a jẹ Onisuru, awọn ti o pejọ sibẹ si gba adura fun wọn pe ki oruko na se wọn l'anfani.

Baba wọn na si fi ọpọlọpọ dukia bi owo, aṣọ, ẹwu, fila, sokoto, oko, ile, ile ati bẹẹbẹ lọ sile fun wọn lati jogun. Iri oju Ọkanjua lati ile wa ni pe ki gbogbo inkan ti baba wọn fi sile jẹ ti on nikan torina ni o ṣe kuku sọ pe Ọkanjua ni on o ma a jẹ, o si ti ma mọ ni igbakugba pelu igberaga pe baba awọn ni ogun pupọ ati pe on ni yio ko ọpọlọpọ rẹ, ogun na a ma a gan un loju pupọ tobẹ gẹẹ ti enikeni ko fi kun un loju mọ, agbere ati fasri rẹ ti poju.

Ni ọjọ kan Ọkanjua pe Onisuru aburo rẹ pe o yẹ ki awọn pin ogun na ti baba awọn fi sile fun awọn. Aburo na si fi ara mọ ọ. Ninu awọn ogun ti a ti daruko sẹhin, baba na fi obinrin ẹlẹyinju ẹgẹ arewa kan ti o ṣẹṣẹ fẹ sile pelu. Ninu gbogbo inkan ti nwọn pin, eyi ti Ọkanjua ba fẹ ni o ngmu, gbogbo inkan ti o dara ti o si joju ni Ọkanjua ẹa funra ara rẹ tan, ninu ile marun o ko ile merin, Onisuru ko gbin, o kan nwo o ni, o jẹ ki iwa Ọkanjua tẹ on lorun. Ṣugbọn nigbati o kan obinrin arẹwa yi lati sulopo, oju aburo ko gba lati fi i sile fun un o ni on ko bi a da inkankan lati ẹhin wa, bẹẹni ẹgbọn rẹ si taku wọnile lati mu obinrin na. Aburo wa sọ pe awọn yio pin in ni, eyi ya awọn agbagba ti o pe sibẹ lẹnu, nwọn si bi i lere pe bawo ni nwọn ti se le pin obinrin kanṣoṣo si meji? O ni ki ẹgbọn on mu ara obinrin na lati aiya rẹ titi de idodo rẹ, o ni on yio si mu obinrin na lati idodo de ori, awọn si gba bẹẹ.

Obinrin na si nlọ sun lọdọ Ọkanjua, aburo kosi ti itorina binu. Laipẹ obinrin na loyun, o si bi ọmọ. Aburo wa bẹ awọn agbagba ilu ki nwọn wa ba on gbọ ọrọ kan, nwọn fi ọjọ si ipade, ni igbati ọjọ pe, gbogbo ẹnẹ pe, aburo ko, o ro bi ẹgbọn tise mu idamerin ninu idamarun ogun baba awọn ati bi on tise se suru fun un, o si tun sọ lori eto bi awọn ti se pupọ iyawo kakere ti baba awọn fi sile, o si ni on ko fẹ ki ẹgbọn on tun lọ ninu inkan ti on mọ, bi ko ba nfe ija nitoripe eyi ti o ti lọ ninu ipin ti on yẹn ti to pọ, o ni on ko fẹ ki o lo ọmu ti o nfun ọmọ rẹ mọ nitori ipin ti on ni ọmu na. Awọn agba bẹẹ titi ki o lo gba pe ki o ma a lo o, ṣugbọn o sọ pe ki o to fun ọmọ rẹ ni ọmu na mu, o ni lati gba pe on yio ma a san pọnun kan fun ọkọkan ti o ba nfun un mu, ẹgbọn rẹ na si gba bẹẹ.

Ni igbati ẹgbọn ma a fi mu adehun na ṣe fun ọwẹ meji, gbogbo owo rẹ tan patapata, nigbati o ma a di ọra kan aṣọ rẹ tan ninu apoti, nigbati o maa fi di oṣu meta oko ti o jẹ logun fẹ ṣ tan. Ṣugbọn ni igbati o ma a fi di ọdun kan, gbogbo oko, ile, owo, aṣọ ati awọn inkan miran ti o jẹ ni ogun tan patapata. Oju ti ẹgbọn na tobẹ gẹẹ ti o fi fi ara ṣoko, Onisuru si ra gbogbo inkan ẹgbọn rẹ na tan. Bayi ni igbẹhin Ọkanjua pari ti o.

Ẹnyin onkawe mi l'okunrin l'obinrin, l'ọmọde, l'agbalagba, ẹ ko ri iṣe ti ojukokoro ati suru ṣe bayi? Ẹ ko ri pe Oluwa kori lẹhin ọkanjua? Nigbati a da inkan si ona marun ti enikan ko ona merin ti enikeji ko ona kan sọọ pere, ẹ o ri i pe gbogbo inkan ele ti a fi ona eru kojọ, afẹfẹ ni o ma a fẹ ẹ danu ati pe enikẹni ti o ba mọ ti ara rẹ nikan ebute ofo ni yio gunlẹ si. Njẹ Ọkanjua ko gunlẹ si Ebute ofo isisiyi. Ẹ jẹki a kapa ọkanjua wa, ki a ma ba a pofo, ki a ma ra ofo, ki a ma wọkọ l'ebute ofo, ki a ma ba a gunlẹ si ebute ofo. Amin.

Mo ni reti pe ti a ba tele ẹkọ kekere ti a ri kọ ninu itan yi yio dara pupọ, nitoripe o ko wa lati fẹran ọmọ-nikeji ẹni bi ara ẹni, ki a ma jẹki iwa imọtara-ẹni-nikan ati oju kokoro mu wa padanu gbogbo ohun ini wa. Ẹ o si tun ma a ri ọwọ mi. Mo dupẹ fun aye ti ẹ gba mi yi, ki Oluwa fi aye rere gba gbogbo wa o. Amin.

Ruda Sankara's Religious Art Jewelleries

ॐ

HINDU SANKARA

London, S.W.1, England.

Ajele Agba Be Iressi Wo

IRESSI IKIRUN.—Ni Ọjọ Bọ, ti iṣe ọjọ kejọ oṣu kini ọdun yi ni Ajẹlẹ Agba wa lati Oyo si Iressi o si wo ọna ti awọn enia ilu na nla lọ si ikoro ti nwọn si ti na ọpọlọpọ owo le lori. Inu Ajẹlẹ Agba na dun pupọ lati ri i pe iṣẹ na nlọ dede. Awọn ara ilu na si nṣe opo ati akitiyan lati se afara odo kan si oju ọna ti a npe ni Oyi. Oluwa ki o tubọ ṣe iranlọwọ fun wọn de aye ti nwọn yio fi mu iṣẹ ribiribi na de opin. Amin.

FUN IROHIN ALADUN KA IROHIN YORUBA

IWE SI OLOTU IROHIN YORUBA

Tani Agba Ninu Awon Meteta Yi?

Olotu, inu mi yio dun pupo, emi yio si dupe fun nyin bi e ba le gba mi laye die ninu Iwe Yoruba nyin olokiki ti o kun fun ogbon ati oye lati jeki itan mi kekere yi jade. Itan na ni yi o:-

Awon okunrin meta kan wa, awon jumo nse oro po. Oruko ekini nje Agbontan, ekeji a ma a je Amotan; eniketa si nje Afoyebaniro-baba-ologbon. Ore awon meteta dun pupo lati de wa. Sugbon ni ojo kan nwon bere si ja si agba, Agbontan ni on ni agba, Amotan si ni on ni agba, Afoyebaniro-baba-ologbon ko gba fun won, on na ni on se agba. Ariyanjiyan yi po tobe gege nwon ni lati ko o lo si ile Oba won. Oba si gbo ike Eko ati ti Eiye, o wa so fun won pe ti o ba di odun meta lonii sii, ni on yio so agba ninu won.

Oba na gun igba iyan kan, o si gbe e fun Agbontan, o tun gun igba iyan kan, o gbe e fun Amotan, o si tun gun igba iyan kan si, o gbe e fun Afoyebaniro-baba-ologbon. O ni ti odun meta ba pe ki olukuluku won gbe tire wa gegebi on ti se gbe e fun won. Agbontan so tire mo oju ina ni inu ile re. Amotan wa ile o gbe sinu ile, o si bo o mo ibe; Afoyebaniro-baba-ogbon fi oro na lo ore re, ore re na si fun un ni imoran pe ki awon je iyan na, ti o ba di igba ti Oba da fun won, ki o gun omiran ki o si gbe e lo. Ibiti mo nlo ni mode yi o. Bi o ba di odun meta tani yio se agba ninu awon meteta yi?

Mo fe ki e la eleyi ye mi enyin onkawe wa. Oloto, mo dupe aye ti e fi gba mi, iwaju ni opa ebiti nre si. O di igbakan na o.

Emi ni
J. F. Oyedepo

Omu-Aran,
Lebu Ilorin.

Mo Dupe Fun Omidan A. Adenekan

Olotu, mo dupe pupo lowo nyin, ma si tubo se ope pupo si ju bayi lo ti e ba le ba mi se ti Omidan Agbeke Adenekan yio fi mo bi inu mi ti dun to lati dupe lowo arabinrin na fun idahun ibere mi "Ebesin re mo ni Liki mase gbeede Gbanja" ti o te jade ninu Iwe Irohin Yoruba ti 14. 3. 53.

E jowo ki o mape so pe ayeju mi po nipa oro ti mo fe so yi, awon baba wa ni i ma a pa a lowe pe "Ageku Ejo kii gbe iho," ati pe ibi kan ni Iya Abiona ti mbo, ki o lo bi omo na si ona, oro enyin Olotu paapa ni pe "Ko to ki a ma a fari apakan."

Nitorina gegebi eniti o so itan na ti so o "afokun" itan ti Ogbeni D. L. L. Asotun ti Agona Swedru Gold Coast ni ati pe ninu Iwe ti 23/10/50 ni o gbe kuo si. Emi ko si tii ma a ka Iwe irohin nigbana ile-iwe ni mo wa nigbana, nitorina inu mi a dun ti e ba le gba mi laye lati gbo itan na lati ibere gegebi Ogbeni D. L. L. Asotun ti so o ni ojo na lohun.

Emi ni
W. A. Oluyadi

EKO

Mo Ngbadun Iwe Irohin Yoruba

Olotu, Inu mi yio dun papo bi e ba le gba mi laye die ninu iwe Yoruba nyin ti ima fi nkan lakaye enia ni igbakigba ti a ba nka a, anfani ti o wa ninu iwe nyin na ju iye ti e nta lo, o to ra ni tore.

Mo gbadun oro alaye Omidan Alice Jokotade Adesuyiwa eyi ti o jade ni ojo Aje ti nse ojo kesan osu keji odun yi nitoripe gbogbo gbolohun ede ti o ko si ibe kun fun ogbon ati lakaye, mo tun gbadun oro Samuel Idowu Ajibinrere papo, igbadun ti o si wa ninu oro ti Ogbeni Ayodele Oladepo ko ni so.

Lati igbati mo ti wa ni Eko ni mo ti feran iwe nyin na lati ma ra. Emi na si fe lati ma a so lori alo ti awon ma a npa si inu iwe nyin na ati lori awon ibere ti nwon ma a mbere ninu iwe na. Onisowo ti o nta iwe kan bo si ilu keji ni mi, mo si ro pe irin mi kun fun ogbon ati oye ti o le se gbogbo awon onkawe nyin ni anfani.

E jowo, e jeki iwe mi yi tete jade. Omo kekere ni mi, emi ko laiya akoboje, akoboje ko laiya Esu. Owe ni o, e fi ori jinmi.

Emi ni
Y. S. Alawiye

Oranyan Compound
IBADAN

Anfani Wo Ni Awon Scouts Ni?

Mo toro idariji lati fi oro mi kekere yi si iwaju awon alalaye ati onkawe ti o mo alaye nipa oro na.

Anfani wo ni awon Scouts ni lori awon ibere wonyi.?

Awon Scouts je eniyan anfani ni igboro ilu, awon ninjia ilu, nwon nsore fun gbogbo enia, awon si nran gbogbo enia lowo gege bi ti awon Olopa. Mo si ri pe ode ni Ijoba nfun awon Olopa ni aso, nwon ngba owo oju, nwon ngba owo obi, gege bi o ti ye ki nwon gba.

Sugbon awon Scouts nsa ipa won lonakona nipa ise rere nibikibi ti nwon ba wa; nwon kii gba owo osu; Ijoba ki fun won ni aso ofe; tabi obi, gege bi awon Olopa ati awon oniise Ijoba ti ngba, gege bi o ti to si won lati gba.

Sugbon a mo pe Scouts ko se ise ti a le fi sanwo fun won, sugbon gege bi nwon ti nse rere ni ilu, o ye ki nwon ni anfani kan pataki, ki gbogbo enia le ma beru won nipa ise ti nwon ba nse na eyi yio tubo fun awon Scouts ni iyi.

Mo si ni ero pe, awon oniye ti o ba mo nipa nkan wonyi, tabi ti o ba ye dada, paapa awon onkawe wa yio gbiyanju lati dahun ibere mi yi.

Emi ni
Gab. AdeAkinbinu

E MA A KA
IROHIN YORUBA

JEKI IRORA NA LO

"Mentholatum" eyi nmu irora kuro lara were bi idan. Bi o ba ti fi pa ibi ti o ndun o were ni yio si bere si pa otutu si i. O rorun to gbogo lati lo Mentholatum. Sa fi pa ibi ti o ndun e, irora na yio si lo. Ko si ohunkohun ti o fe se je pe ki o fi pa ibe lo. Mase ra lati lo ra 'Mentholatum' fun anfani re, o dara ju gbogbo ogun irora lo.

TETE BO NINU IRORA

SE ABERE MEN-THO-LAY-TUM

O wa ninu awon agolo ati awon ide. Awon The Mentholatum Co. Ltd. Est. 1889 Slough, England nikan ni o nse e.

MENTHOLATUM

Awon ogbogi wonyi dara fun awon Okunrin ati awon Obinrin ki o tete wa ra tire nitori ki o to tan, ki o ma ba kabamo.

1	Ogun Oju rere tabi Ife	21 6d
2	Ogun ti a fi nri Ise se	21 -
3	Ogun fun Ebe Awon Agba	15 6d
4	Ogun ki a mase bi abiku	15 6d
5	Ogun Ara Wiwu, Ero re	17 6d
6	Agada-godo to daju... ... 60 - ...	45 -
7	Ero Sango ki o ma ba le ja	22 6d
8	Ogun Ako Inarun, Ero re	12 6d
9	Ogun Apeta tabi Ifaisi	16 6d
10	Ogun Magun lara Okunrin, Ero re	22 6d
11	Ogun Oju didun, Ero re	16 6d
12	Ogun Isegun-Ota to daju	17 6d
13	Ogun Aparun tabi Gbogbo ise	20 6d
14	Ogun Ero Arun Gbajumo	12 6d
15	Ogun Ifi abe ti okunrin	12 6d
16	Ogun Arun Gbajumo ... ... — ...	17 6d
17	Ogun ki omode le tete rin	10 6d
18	Ogun Ara-riro, Ero re	12 6d
19	Ogun Aware fun Oja-tita, Turare ...	30 6d
20	Ogun Aware fun ori rere	25 -
21	Ogun Ero Sopona tabi Igbona — —	17 6d
22	Ogun Inu-rirun, Ero re— — — —	12 6d
23	Ogun Ehin-didun, Ero re — — —	10 6d
24	Ogun Efori, Ero re ... — — ...	16 6d
25	Ogun Awebi fun Aboyun ... — —	10 6d
26	Ogun Eda fun obirin ... — — —	15 6d
27	Ogun Eda fun okunrin... ... — ...	16 6d
28	Ogun Eyo fun obirin —	10 6d
29	Ogun Aremo fun obirin — ... —	12 6d
30	Ogun Aremo fun okunrin — — ...	15 6d
31	Ogun Iba osi, Ero re—	10 6d
32	Ogun Iba otun, Ero re — ... —	12 6d
33	Ogun Ile-tutu, Ero re — ... —	22 6d
34	Ogun Aremo fun Gbogbo ise Eyo kan	3d
35	Ogun Oyi-ori ati ogun Oyi-inu... ...	3d
36	Ose Iba ati Turare Iba— ... — ...	7 6d
37	Ogun Jedijedi ti o pe lara enia ...	10 6d

Irohin ko to afojuba, nitorina dan Ogun na wo iwo yio si tan kowe dupe lesekese

Kowe pelu owo re sodo:-

John Jegede
MEDICAL HERBALIST,
P. O. Box 8 GADA AREA
ILORIN, NIGERIA.

QUEEN MARY DI OLOGBE

Lati oju ewe kinni

Ọmọ-Ọba Margaret, Duke ati Duchess Gloucester, Duke Winsor, Duchess Kent ati Enikeji jalo Biṣọpu Canterbury.

Ni ọjọ kẹrindinlogbon oṣu karun ọdun 1867 ni awọn bi Ayaba na si aiye ni afin Kensington, o si ṣe igbeyawo pẹlu Ọmọ-Ọba George Ologbe York ẹniti o di Ọba Alaiyeluwa George karun ni ọjọ kejilelogun oṣu June ọdun 1910.

Nigbati ọkọ rẹ ku ninu ọdun 1936 ni o ba ti yẹra kuro ninu ọran ilu sugbọn o duro fun oludamọran pataki fun ọmọ rẹ Ọba Alaiyeluwa George kẹfa titi ... ti o kọja yi, ti ọmọ ọmọ rẹ Ọmọ Ọba Elizabeth si fi bọ si ori oye Ọba na bi Ọba-Obirin Elizabeth keji ni ilu Oyinbo.

Ayaba Mary jẹ ẹniti o ni inu rere pupọ ti o si ni itara si gbogbo ọran ilu, o jẹ aya pataki fun ọkọ ati iya atata fun awọn ọmọ rẹ ati iya alanu fun gbogbo awọn ara ilu patapata. Ki Oluwa fi ori jin in o.

IGBEYAWO YOOSUF DUN TO

EKO—Ni ọjọ Aiku ti iṣe ọjọ kejilelogun oṣu yi ni Ọtọkọ Ahmed Babatunde Adisa Yoosuf gbe Omidan Afusat Ajile Durosinmi-Etti ni iyawo ni Gbọngan Apejọ Ẹgbẹ Ahmadiyya, Elẹgbata. Alfa A. L. S. Akodu ni o ṣe isin igbeyawo na, o si sọ iṣẹ ati ẹtọ ọkọ si iyawo rẹ ati tọ ati ẹtọ iyawo si ọkọ rẹ, o ka Alkurani, Iwe Mimọ ti Musulumi lati fi ṣe ẹri si ẹyọ

IYAWO DUN LO SINGIN

Lati oju ewe kini

Ọyọ:

Diẹ ti aye ko fun lati darukọ si o wa ninu awọn enia pataki-pataki nibi igbeyawo na ni Omidan E. O. Adeniekan, Ọgbẹni J. Ade Alao, awọn Ọgbẹni E. S. Akanji, S. S. Ọdujin, I. F. Olaniyan, D. F. Odunkun, Josiah Adeshina, D. Adeyemi, A. B. Aiki, P. T. Afọlabi, S. L. Malomo, Gabriel Idowu Ajeji, Ezekiel Akinwunmi, T. A. Busari, S. Adepoju, Eman Oladimeji, Iyaafin T. S. Akanji, awọn Omidan S. Ayantokun, D. Ade Ojo, A. Busari, awọn Iyaafin Ruth Lanishun, Abimbola ati Ọgbẹni Omotọṣọ Ojedeji.

Ki Oluwa fi ibukun si igbeyawo na, ki O si fi ọmọ kari o. Amin.

ti o sọ.

Ọgbẹni H. Ola Balogun sọ ọrọ atata nipa ọkọ ati iyawo na bi awọn si ṣe jẹ ọmọlẹhin Ahmadiyya to, ọkọ iyawo na si dupẹ pupọ lọwọ rẹ. Awọn ọrẹ ati ebi tọkọtaya fun wọn ni ẹbun owo ati awọn iwe atata miran.

Ọkọ iyawo na fi ọti adidun ati ọti oriṣiriṣi tẹ awọn alabaṣe ọjọ na lọrun. Diẹ ti aye wa fun lati ko oruko ninu oruko wọn ni awọn Ọgbẹni H. Ola Balogun, G. I. Durosinmi Etti, Baba Iyawo, J. A. O. Lucas, J. O. Elias, Y. O. Kudẹhinbu, A. B. I. Bombata, S. J. Mọlake, T. Ade Thompson, H. Habeeb, Rufus Oguntimẹhin, Y. L. D. Aro-Lambo ati S. Ahmed Bello. Ki Oluwa fi ọkẹ bukẹ si igbeyawo na, ki O si fi ire kari o. Amin.

IJỌ U.M.S IGBẸTI ṢE IKORE

IGBẸTI—Ni Ọjọ Aiku ti iṣe ọjọ kẹrindinlogbon oṣu kẹwa ọdun ti o kọja yi ni awọn Ijọ U.M.S. Igbẹti ṣe ikore ọdun alarinrin lati agogo mẹsan arọ ọjọ na titi di agogo mejila, ero pọ bi omi tobẹ gẹ si inu ile-isin wọn ko gba gbogbo wọn tan, ọpọlọpọ wọn ni lati duro si ita ni. Alufa D. O. Taylor ni o ṣe isin ikore na, awọn ẹgbẹ akọrin si kọ oriṣiriṣi orin dara lọjọ na, awọn akọrin bi awoko, ohun wọn si ndun yungba bi igbati awọn angẹli nkọrin, iruhin koto amojuba ni ikore ajọdun na. Diẹ ninu awọn akọrin ọjọ na ni awọn Ọgbẹni M. O. Adeleke ati Agubiọjọ, S. A. Oladebọ ni ajẹ duro ọjọ na.

Awọn enia pataki pataki ati awọn Ijoye ati Ijọ Olokiti ni o pejọ si ibẹ ni ọjọ na, Abidda Bale ati Yesufu Seriki Agoro wa si ibẹ pẹlu, gbogbo owo ti awọn si ri kojọ lọjọ na jẹ igba pọnun odun mẹsan (£190 19. 4 1/2). Orin "Aseyi ṣe amọdun" ni awọn fi pari ikore ajọdun na. A ki Ijọ Igbẹti Onile ati Ijọ Olokiti ati gbogbo awọn Ijọ miran ti o wa ba wọn yọ ayọ na, ki Ọlọrun fi ibukun si inu iṣẹ wọn, ki O si da ẹmi olukulọku wọn si i, ki a si jọmọ fi alafia ati inu didun ṣe ti ọdun ti o nbọ ati ọpọlọpọ ọdun miran si. Amin.

LAWUYI FO WA ṢEKO

EKO— Ni ọsẹ Eti ti iṣe ogunjọ oṣu yi ni Ọgbẹni S. B. Lawuyi, Aṣoju Iwe Irohin Yoruba ni Nkawkaw, Gold Coast ba ọkọ ofurufu gunle si ilẹ yi lati Oke-Okun.

Nigbati o di ọjọ keji ti o de si Eko ni o lọ si Abẹokuta lati lọ ṣe abẹwo ọmọ rẹ ti o nkẹkọ ni Baptist Girls' High School Idi-Aba, Abẹokuta ati lati ṣe abẹwo awọn ọrẹ rẹ gbogbo ti o wa ni ilu ibẹ.

O pada si Eko ni ọjọ Aje ti iṣe ọjọ kẹtalelogun oṣu yi, ni ọjọ na ni o wa si ọdọ Olotu Irohin Yoruba, nwọn si jọ jiroro lori bi gbogbo nkan ti ndọ si ni ilẹ yi ati l'Oke-Okun.

Bi o ti mba Olotu sọrọ lọwọ ni arakunrin wa ninu Oluwa Ọgbẹni Samuel Idowu Ajibirere de nwọn si yọ ayọ ara wọn, nigbati o di aṣalẹ ọjọ na ni Idowu Ajibirere ṣọ ki i ni ile ti o nde si l'Eko ni 9, Smith Street Lagos. Nwọn si sọ ọrọ pupọ lori awọn ọrọ iyanju Idowu Ajibirere ti i ma a jade ninu Iwe Irohin Yoruba.

Nigbati o di ọjọ keji ti iṣe ọjọ kẹrinlelogun oṣu yi kanna ni o ba ọkọ ofurufu pada lọ si Oke-Okun ti iṣe ibujoko owo rẹ. Alọ a dara, abọ a sunwọn o, Lawuyi tiwa owọn.

SUNMỌNU LẸMỌMU ỌRUN 'RE

IFỌ—Ni ọjọ 'Ru ti iṣe ọjọ kokandinlogun oṣu kinni ọdun yi ni Sunmọnu, Lẹmọmu Abule Ọlọparun di Ologbe, nwọn si sin oku rẹ ni gbogbo ilana ti Musulumi. Ni ọjọ Aiku ti iṣe ọjọ kinni oṣu ti o kọja yi ni nwọn ṣe ijade ọjọ kẹjọ ti o jade laiye, ẹyẹ gbogbo ẹbi rẹ ati awọn gbajumọ si pe si ibẹ l'ọkunrin ati l'obinrin.

Awọn ọmọ oloku na ṣe inawo lọpọlọpọ fun gbogbo awọn alabaṣeyẹ oku na, nwọn fi ọnjẹ adidun ati oriṣiriṣi ọti tẹ gbogbo wọn lọrun, inubin ko to amojuba ni inawo ati aseyẹ ọjọ na. Awọn ọmọ oloku na ni Aminatu, Ahibatu, Kabiratu ati Amodu.

Diẹ ti aye wa fun lati darukọ ninu awọn alabaṣeyẹ ọjọ na ni Alfa Sambo lati Abẹokuta,

ỌBA OLOWỌ ṢE AJỌDUN KEJILA

Lati oju ewe kinni

ile iwe tun wa to si afin fun ayẹyẹ ajọdun na, ọba paapa si rin kakiri arin wọn, o si gbadun ola na ti nwọn ṣe fun, nwọn si fun ọba ni iwe iyẹsi, oriṣiriṣi ẹro iwuri pupọ ni o wa ninu iwe iyẹsi na, bi nwọn ti gbadun ijọba rẹ si ati bi o ti jẹ igberaga fun awọn lati ma fi jogo pe ọba awọn jẹ onilakaye pupọ o si jẹ ẹniti o fẹran enia ati igbega ilu rẹ pupọ. Ki Ade pẹ lori ki Bata pẹ lẹse. Ka'biyesi!

awọn Ijọ Musulumi ti Abẹokuta ati awọn Ijọ Musulumi ti Ifọ. Ọmọ oloku, ẹ ku inawo nara, ki Ọlọrun darijin oku ki O si jẹki ẹhin rẹ o dara o. Amin.

ARUN TI NYỌ EREE (Kidney) LENU

OGUN PATAKI TI A TI NWO O SAN NIYI

De Witt's Pills

Egbogi pataki fun Ehindidun, Iwora Lakurgbe, Arinka Latanlatan ati bẹẹbẹ lọ.

IJẸRI SI WA

Egbogi De Witt's Pills jẹ eyiti a ṣe pẹlu iṣọtoto ti gbogbo awọn eroja ti fi ṣe si jẹ pipe.

Ti o ba ti fura pe irora wa fun awọn eree (Kidneys) rẹ, nwọn nfẹ egbogi ti yio fi wọn si eto niyẹn. Aitete mojuto eree o maa nfa oriṣiriṣi arun bi lakurgbe, ẹhindidun, latanlatan, tabi pẹlu igbona.

Irora wọnyi bẹrẹ nipa pe ki agbara eree o dinku lati maa le awọn idọti jade kuro ninu agbẹdu. Ohun ti o si le mu ki awọn opo inu wọnyi ma a ṣiṣẹ dada bi nwọn miran ti nṣe ni nipa lilo egbogi "De Witt's Pills".

Egbogi yi ni agbara pupọ lati ma a ti gbogbo idọti inu jade, a ma a fun eree ni itura ati agbara, ẹsẹkẹsẹ ni wa a si ti mọ igbadun rẹ lara. Gbogbo awọn enia bi iṣe ti o ti lo o wo ni gbogbo aiye ni o ti ri itura. Kini ṣe ti iwọ paapa ko fi ni i lo "De Witt's Pills" fun irora rẹ?

Egbogi yi gan ni ara rẹ nfẹ ki o tete lọ ra a ni ibi ti o ba ti ri i ti nwọn nta a.

DE WITT'S PILLS

for Kidney and Bladder Troubles

Akiyesi Ti Ijoba Fi Si Ode

OWO TITUN

Li aipẹ yi, a o ma owo titun jade fun awọn enia lati ma a na otiọi meta ni owo na, kọbọ, epinni ati ọnini.

Ko ni si iyatọ larin awọn owo yi ati awọn eyi ti a nna nisisiyi, ni gẹgẹ bi wọn ti tobi si, tabi ọna ti a ṣe si wọn li ara, ṣugbọn iwin ti a o lo lati fi ṣe wọn yio yatọ, awọ owo na yio si pọn rakọrakọ gẹgẹ bi kọbọ lailai ti a nlo ki a to da aiye-lojara si ode.

Awọn owo titun yi yio wa fun nina bakanna gẹgẹ bi awọn ti a ni nisisiyi. Iye kanna ni a o ma gba wọn gẹgẹ bi eyi ti o wa lode oni.

Ẹniti o ba fẹ ri gẹgẹ bi awọn owo titun yi ti ri, le lọ si Ile Ijọba nibiti a nfi owo pamọ si (Treasury), tabi ni ile ibiti a ti nfi awọn iwe ikini ọwọ si ilu miran (Post Office), ati ni gbogbo ibi ti a ti ile ti a nfi owo pamọ fun awọn onṣọwo si, gẹgẹ bi Bank of British West Africa Limited, Barclays Bank, National Bank of Nigeria, ati British and French Bank Limited.

H. R. HIRST

ALAṢẸ OWO TI A NNA

Printed And Published By The Service Press Limited
5 & 7, Apọngbọn Street, Lagos.